

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de AAMBINDER

De taal der bevinding [p.8]

Gereformeerde Gemeente Veen

01 /02/2018
jaargang 96

nr **18**

Nadat ds. Joh. van Rhee in 1835 is afgezet, ontstaat er in Veen een Christelijke Gereformeerde Gemeente onder 't kruis, die de eerste decennia bijeenkomt in de schuur van Arie 't Hooft. In 1865 wordt er echter op een perceel grond van Zeger Blankers in het 'Blok Mussentiend' een kerk gebouwd. Van 1892 tot 1921 behoort de gemeente tot de Gereformeerde Kerken

in Nederland, waarna zij zich aansluit bij de Gereformeerde Gemeenten. Nadat het gemeentebestuur heeft meegedeeld dat het kerkgebouw moet verdwijnen, betreft men in 1962 het huidige kerkgebouw. In 1976 wordt het aantal zitplaatsen uitgebreid tot 550. Momenteel wordt de gemeente geïnd door ds. E. Bakker. Het aantal leden en doopleden bedraagt 586.

Een heenwijzing naar de Schrift op een ontzaglijke plaats

Geliefde lezer, het kerkelijk jaar heeft z'n begin bij de adventtijd en gaat door tot enkele weken na Pinksteren. Dan is het niet ongebruikelijk om in deze tijd van het jaar stil te staan bij de omwandeling van Christus toen Hij als Profeet het volk leerde. Daarom vragen we uw aandacht voor de gelijkenis van Lazarus en de rijke man.

Abraham zeide tot hem: Zij hebben Mozes en de profeten, dat zij die horen.

Lukas 16:29

Allereerst, waarom sprak de Heere Jezus in gelijkenissen? Deze vraag stelden Hem Zijn discipelen in Mattheüs 13:10. Dan antwoordt Christus hen met te zeggen dat het hun gegeven is de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten, in tegenstelling tot de wijzen en verstandigen (zie ook Mattheüs 11:25 en 13:51 en 52).

We zien dus in de hierboven geplaatste woorden, 'een heenwijzing naar de Schrift op een ontzaglijke plaats', dat er een antwoord gegeven wordt op een door de rijke man aan Abraham gestelde vraag. Hij noemt Abraham 'vader' en deze noemt hem 'kind'. Hij is dus geen heiden, maar is van het Joodse geslacht, het aloude bondsvolk.

Wat vroeg nu die rijke man? En waar was hij? We lezen in de gelijkenis dat hij stierf en in de hel, die ontzaglijke plaats, zijn ogen ophief, zijnde in de pijn. En dat hij van verre Lazarus zag in Abrahams schoot. Daarvóór had hij al gevraagd of Lazarus tot hem kon komen met aan zijn vinger een druppel water. U moet weten dat eenmaal Lazarus eenmaal verlangde om een kruimel brood van de rijke z'n tafel. En nu begeert de rijke man een druppel water. Maar om twee redenen is dat niet mogelijk; de rollen zijn nu omgekeerd. Ten eerste, Abraham wijst hem erop dat, toen hij zo

overdadig leefde, Lazarus groot gebrek leed en hij met al zijn weelde daar geheel aan voorbijging. En het tweede, dat er nu tussen hen beiden zulk een grote kloof is, die niet overbrugd kan worden.

Een vraag voor vijf broers

Dus, nu voor de rijke man, na zoveel volle glazen in zijn luxe leven: géén druppel ter verkoeling van zijn tong. Maar dan nóg een vraag: Of er een waarschuwing kon gaan naar zijn vijf broers. Die hielden er mogelijk wel eenzelfde soort levensstijl op na als hijzelf en zouden daarom bij hun sterven ook op die ontzaglijke plaats moeten komen.

Nu zijn de meningen verdeeld of hij dit vroeg voor hun persoonlijk behoud of ter voorkoming van de verzware van zijn eigen ellende door hun aanwezigheid. Zoals ook verschillend gedacht wordt over het likken van Lazarus' zweren door de honden. Sommigen zeggen: het verzwaarde zijn lijden, anderen zeggen dat het tot verlichting was. Smijtegelt zegt van die honden: 'Ze hadden een medicinale tong'.

Dan komen de woorden van de hierboven geschreven tekst: 'Zij hebben Mozes en de profeten, dat zij die horen', als een heenwijzing naar de Schrift op een ontzaglijke plaats. Die plaats is de eeuwige rampzaligheid. Maar er is een gezegde: 'Als hadden komt, is hebben te laat'.

Ontzaglijke werkelijkheid

Geliefde lezer, wie ziet hier niet de ontzaglijke werkelijkheid van het onbekeerd zijn? En al is het niet eender hoe een mens leeft, want er is enerzijds een ingetogen levenswandel en anderzijds een zich uitleven in de zonde en ook nog veel daartussen. Maar het: 'Zij hebben Mozes en de profeten', geldt toch ook ons, wij die nu nog zijn in het heden der genade.

Ja, wij hebben meer dan dat. Ons is met het Oude ook het Nieuwe Testament gegeven. Daarbij hebben we de uitleg van dat Woord van zondag tot zondag en op andere tijden. Och, geliefden, de strekking van

ds. G.M. de Leeuw,
Grand Rapids (VS)

In dit nummer

4 Commentaar:
De orde in de schepping

9 Richard Cameron,
gesneuveld op de heide

20 Vergeving der zonden
ontvangen

- 2 Een heenwijzing naar de Schrift op een ontzaglijke plaats
- 3 De aanspraak in het Gebed des Heeren [5]
- 5 'Ik voel mij betrokken bij kerkelijk werk'
- 6 Het boekje van Hellenbroek [4]
- 7 Dichterbij Dordt
- 8 De taal der bevinding [27]
- 10 'Slechts een stukje rijden...'
- 11 Het huwelijk, kostbaar en duurzaam
- 12 Boekennieuws
- 13 Jeugdtribune
- 14 Kerknieuws
- 14 Berichten
- 15 Kerkdiensten

deze woorden uit de mond van Abraham tot die nameloos arme rijke man is: wat zal het voor ons wezen als we met alle uiterlijke voorrechten op de erve van het verbond onbekeerd zullen blijven?

Daarbij, wat een gewicht wordt hier door Christus - want Hij is het Die hier spreekt - gelegd op de voor ons beschikbare middelen der genade. En wat een dure roeping voor ons die als middelen in onze gemeenten gesteld zijn, om dat Woord der waarheid, Mozes en de profeten en wat daarna van Christus Zelf en Zijn apostelen er bij is gekomen, recht te snijden. Maar ook een dure roeping voor de hoorders om met dat gesprokene tot zichzelf in te keren.

Geliefde jeugd van de gemeenten, jullie hebben ook Mozes en de profeten, ja, de gehele Bijbel. Kom, zeg nu eens eerlijk, hoeveel tijd besteed je eraan? Als we eens een vergelijking zouden maken tussen de Bijbel en je elektronische instrumenten en als we dan zien hoeveel tijd je besteedt aan het een en hoe weinig aan het ander, wat denk je: komt Gods Woord er dan niet het slechtste af? O, zoek Hem toch nu, terwijl je nog jong bent. Zeg het maar tegen Hem in je gebed dat je in Zijn Naam gedoopt bent. Geliefde ouders, versta toch uw dure roeping in wat u beloofd hebt bij hun doop: onderwijzen, doen en helpen onderwijzen.

De liefde Gods

We moeten gaan besluiten. Volk van God, het is door Zijn lieve Woord dat Hij u van geestelijk dood heeft levend gemaakt (Ef. 2:1). Nooit klein te krijgen, eeuwig wonder. Geen druppel ter verkoeling van onze tong bent u waardig geworden vanwege uw vele zonden, bedreven tegen een heilig, rechtvaardig en goeddoend God. Dat is u getoond, toen Hij u dagvaardde voor Zijn heilig recht. Maar er is een tijd gekomen dat Hij, Die aan het kruis heeft geroepen: 'Mij dorst', het voor u opnam in dat dodelijkst tijdsgewricht. 'Toen hoorde God, Hij is mijn liefde waardig'. Lazarus werd gezien in Abrahams schoot. En voor de ganse Kerk geldt: Zij zullen aanzitten met Abraham, Izak en Jakob. Eeuwig zal de Drieënige God aan hen Zijn volle gunst betonen. Niets zal ons dan scheiden, ook geen oceaan, van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere. Daar zullen zij, Gods knechten met hun zaad, zij, die Zijn Naam beminnen, erfelijk wonen. Dat zij zo. Allen hartelijk gegroet.

Thomas Watson

Uit: "Het Gebed des Heeren" van Thomas Watson (uitg. Gebr. Koster, Barneveld, 1999).

De aanspraak in het Gebed des Heeren [5]

'Onze Vader, Die in de hemelen zijt.'

A. Het eerste deel van de aanspraak is 'Onze Vader'.

Waarin bestaat de waardigheid van degenen die God tot hun Vader hebben? (vervolg)

b. God geeft Zijn kinderen eervolle titels. Hij noemt hen 'de heerlijken' der aarde, of 'de voortreffelijken', zoals Junius het weergeeft (Ps. 16:3). Het moeten immers wel 'heerlijken' zijn, die van koninklijken bloede des hemels zijn. Het zijn de geestelijke fenixen der aarde. Zij vormen de heerlijkheid der schepping.

God noemt Zijn kinderen Zijn 'heerlijkheid'. 'Aan Israël Mijn heerlijkheid (Jes. 46:13). Hij eert zelfs Zijn kinderen met de titel van koning. 'En Die ons gemaakt heeft tot koningen' (Openb. 1:6). Al Gods kinderen zijn koningen, al hebben zij geen aardse koninkrijken. Ze dragen een koninkrijk met zich om. 'Het Koninkrijk Gods is binnen ulieden' (Luk. 17:21).

De genade is een koninkrijk dat in het hart van Gods kinderen is opgericht. Ze zijn koning om over hun zonden te heersen, om deze met ketenen te binden (Ps. 149:8). Zij zijn de koningen gelijk. Zij hebben hun onderscheidingstekenen van koninklijkheid en majesteit. Ze bezitten een kroon. In dit leven zijn ze koning in cognitio - men herkent ze niet, daarom zijn ze onderhevig aan armoede en minachting. 'Nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen' (1 Joh. 3:2).

Wel, wat zullen ze straks zijn? Elk kind van God zal zijn eerkroon ontvangen en witte klederen (1 Petr. 5:4; Openb. 6:11). De klederen duiden op waardigheid en het wit betekent heiligheid.

c. Nog een eer voor degenen die God tot hun Vader hebben, is dat zij allen erfgenamen zijn. Zelfs het jongste kind is erfgenaam. Aangezien God hun Vader is, hebben ze het volste recht op aardse goederen, zij hebben er een geheiligd recht op. Al hebben ze dan dikwijls het minste deel, toch hebben zij er het volste recht op. Met hetgeen zij bezitten, hebben zij de zegen van Gods liefde en gunst. Anderen mogen dan meer van het wildbraad hebben, Gods kinderen hebben meer van de zegen. Derhalve zijn ze erfgenamen van alles in dit leven.

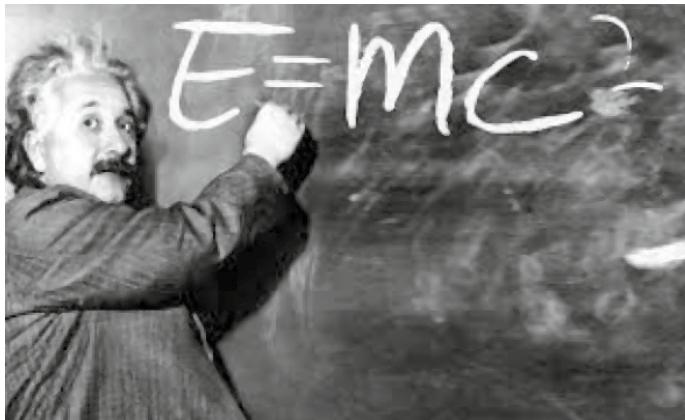
Zij zijn ook erfgenamen van de toekomstige wereld, erfgenamen van de zaligheid (Hebr. 1:14). 'Mede-erfgenamen van Christus' (Rom. 8:17). Zij zullen eveneens met Christus delen in Zijn heerlijkheid. Bij de mensen neemt de oudste zoon gewoonlijk alles voor zichzelf, maar Gods kinderen zijn allen mede-erfgenamen met Christus; zij delen met Hem in Zijn rijkdom.

Heeft Christus een plaats in de hemelse woningen? De kinderen Gods eveneens. 'In het huis mijns Vaders zijn vele woningen (...); Ik ga heen om u plaats te bereiden' (Joh. 14:2). Krijgt Hij de liefde van Zijn Vader? Zij ook. 'Opdat de liefde, waarmee Gij Mij liefgehad hebt, in hen zij' (Joh. 17:26). Zit Hij op de troon? Gods kinderen ook (Openb. 3:21).

Wat een hoge eer!

(wordt vervolgd)

De orde in de schepping

Einstein

Vorige maand verscheen een interview in het RD met de wiskundige prof. dr. G. Jongbloed. Hij heeft zijn leven aan de wiskunde gewijd en gaf vele jaren college aan de TU Delft.

ds. G. Clements,
Gouda

In het interview brengt hij de logische orde van Gods schepping ter sprake. De professor erkent hoe een 'mooi onderdeel van de schepping' deze orde is. In dit artikel willen we hier verder over nadenken, opdat het ons moge vervullen met de eerbied van Psalm 92 'O HEERE! hoe groot zijn Uw werken! zeer diep zijn Uw gedachten' (Ps. 92:5).

Onze wiskunde

Wat zal er door het hoofd van een kind spelen als het 's avonds de pen neerlegt omdat het het huiswerk voor wiskunde klaar heeft. Waarschijnlijk zoiets als 'nu even geen nieuwe sommen meer'. Het kind zal nog niet beseffen dat het urenlang bezig is geweest met een van de grootste wonderen van Gods schepping: de orde. De meeste wiskundeboeken, vol cijfers, symbolen en formules, vertellen dat ook niet. Het is een platte wetenschap geworden. Aristóteles noemde de wiskunde ooit 'de wetenschap van de hoeveelheid'. Waar die hoeveelheden, maten en getalsverhoudingen vandaan komen, vertelde hij er niet bij. Archimédes († 212 v. Chr.) liep juichend

door de straten van Athéne en riep: 'Eureka, ik heb het gevonden!' Terwijl hij in bad zat, ontdekte hij de opwaartse kracht van water. Een grote ontdekking, maar hij vroeg zich niet af Wie die opwaartse kracht in vloeistoffen gelegd heeft.

Einstein († 1955) bracht zijn relativiteitstheorie op formule met $E = mc^2$. Hij gaf geen antwoord op de vraag Wie deze energie (E) gemaakt had. Hij zag de natuur opgebouwd uit wiskundige formules, maar ten aanzien van de oorsprong van deze wetmatigheden noemde hij zichzelf een agnost. De Bijbel geeft ons het antwoord: 'Hij heeft hun (de schepselen) een orde gegeven, die geen van hen zal overtreden' (Ps. 148:6).

Gods orde

De orde die God in Zijn schepping heeft gelegd, mogen wij, kleine mensen vol eerbied naspeuren. 'Heft uw ogen op omhoog en ziet Wie deze dingen geschapen heeft; Die in getal hun heir voortbrengt' (Jes. 40:26). De kleinste atomaire deeltjes en de grootste sterrenstelsels zijn gebonden aan de wetten die God stelde. Iedere

plant, elk dier, elke rots, iedere lichtgolf gehoorzaamt aan Gods ordeningen. 'Indien Ik de ordeningen des hemels en der aarde niet gesteld heb' (Jer. 33:25). De atheïst beweert dat onze kosmos door toevaligheden is ontstaan. De wetmatigheden waaraan onze leefwereld onderworpen is, bewijzen het tegendeel: namelijk van een Goddelijk bestek.

De wis- en natuurkundige formules die in de loop der eeuwen zijn opgesteld, zijn slechts ontdekkingen achteraf. Onze berekeningen kloppen voorzover ze overeenkomen met de wetten die GóD schiep. Hij bepaalt dat water verandert in ijskristal, precies op het moment dat de temperatuur onder het vriespunt daalt. Hij bepaalt dat de planeten in ellipsen rond de zon draaien en niet in cirkels met alle gevolgen voor ons leefklimaat. Wij kunnen sinds de astronoom Johannes Keppler († 1630) die banen achteraf narekenen, maar de Schepper heeft het vooraf zo gewild. Men noemt deze wetmatigheden wel 'de taal van Gods schepping'. Bedenk dat eens wanneer je je sommen maakt.

Calvijns bril

Hellenbroek leert in zijn vragenboekje dat wij God kennen uit de natuur en uit de Heilige Schrift. In de natuur openbaart God 'Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid' (Rom. 1:20). Hoewel we dagelijks door zulke duidelijke bewijzen van Gods wijsheid omringd worden, zijn we er toch blind voor. In plaats van God te roemen, roemen we onszelf. 'Omdat zij, God kennende, Hem als God niet hebben verheerlijkt of gedankt' (Rom. 1:21).

De knapste wetenschappers worden gelauwerd om hun ontdekkingen, maar zij vergeten veelal Hem te prijzen Die dit alles gemaakt heeft. Paulus wijst op het gevaar van deze op de mens gerichte wetenschap: 'Zich uitgevende voor wijzen, zijn zij dwaas geworden' (Rom. 1:22). De kanttekening zegt: 'Deze geleerden willen een schijn hebben van wijsheid'. De hoogmoed heeft ons aller ogen verblind, zodat wij uit de natuur God niet meer kennen tot zaligheid.

'Daarom', zegt Calvijn, 'heeft God het licht van Zijn Woord er aan toegevoegd, opdat Hij tot zaligheid zou bekend worden' (Inst. I.6.1). Calvijn vergelijkt het Woord met een bril. Zonder die bril zijn wij als oude mensen en ooglijders die niets meer zien. Laten onze jonge mensen bij hun studie wis- en natuurkunde en in alle omstandigheden het Woord van God onderzoeken, opdat het hen verootmoedige en zij mogen verstaan Wie alleen de eer toekomt.

Redactiesecretaris J.J. Verhage:

‘Ik voel mij betrokken bij kerkelijk werk’

Redactiesecretaris J.J. Verhage woont op zes hoog, aan de rand van Ridderkerk, met prachtig uitzicht op het Oosterpark. Voor het redactiewerk voor De Saambinder heeft hij een eigen werkkamer. Verhage zit er graag. ‘En best veel...’, zegt zijn vrouw.

J. van 't Hul,
Lieren

Verhage kan moeilijk stilzitten. Dat heeft hij nog nooit gedaan. Hij begon zijn loopbaan als ambtenaar van de secretarie van de gemeente Zoutelande, waarvan destijds D. Kodde, gekleed in Walcherse dracht, burgemeester was. Als algemeen secretaris van de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs was hij onder meer betrokken bij de stichting van vier reformatorische VO-scholen en bij meerdere basisscholen. Hij was bestuurslid van de Ds. G.H. Kerstenschool in Ridderkerk, van de toenmalige Guido de Brès scholengemeenschap in Rotterdam en lid van de Raad van Toezicht van het Reformatorisch Dagblad. In 1996 ging Verhage met pensioen.

Bestuurlijke kwaliteiten

Kennelijk heeft Verhage grote bestuurlijke kwaliteiten? Met de handen in de lucht: ‘Dat moeten anderen maar zeggen. Ik ben nu eenmaal graag betrokken bij bestuurlijke zaken en het oplossen van problemen op dit gebied’.

In 2004 vroeg ds. G.J. van Aalst Verhage om de toenmalige redactiesecretaris C.G. van Es uit Gouda op te volgen. Verhage: ‘We kenden elkaar uit de tijd dat ds. Van Aalst in Ridderkerk stond. Ik aarzelde en vroeg eerst: ‘Waarom vraagt u dat aan een oude man als ik?’ Ik was bijna 72 jaar. Maar het moest toch maar gebeuren, vond ds. Van Aalst. Ik deed al jaren - ook met hem - de eindredactie van het kerkblad in

Redactiesecretaris J.J. Verhage

Ridderkerk. Dus we wisten precies wat we aan elkaar hadden’.

Van zijn kinderen had Verhage nét een computer gekregen. Diezelfde computer staat er nog steeds en doet precies wat Verhage wil, ook al vindt hij zelf dat hij op dat gebied twee linkerhanden heeft.

Kerknieuws en berichten

Binnen de redactie is Verhage onder meer verantwoordelijk voor de berichten en het kerknieuws. ‘In de beginjaren kwamen onder meer de verslagen van classes en particuliere synodes per fax binnen. Eenmaal per week stuurde ik alle copy, na de nodige redactionele aanpassing op de type-machine, per fax naar Verloop drukkerij. Tegenwoordig gaat dat natuurlijk allemaal

per e-mail. Echt een uitkomst is dat’. Verhage is met het redactiewerk voor De Saambinder een tevreden mens. Hij heeft een onrustige natuur, zegt hij zelf. ‘Naar de bomen zitten kijken is niets voor mij en met een hondje er op uit nog veel minder. Dankbaar mag ik zeggen dat ik een redelijk goede gezondheid heb. Ik wil wat nuttigs doen en ik houd van contacten met mensen’.

Er is één ding dat nog anders moet, zegt hij. ‘Wekelijks zijn er kerknieuws of berichten die te laat binnenkomen. De inzendtermijn sluit op woensdagavond voor het kerkblad van de week erop. Tot in de loop van de daaropvolgende zaterdag heb je wel weer mensen die opeens bedenken dat ze nog iets vergeten zijn. Daar ben ik dan op zaterdagavond nog mee bezig. Het houdt de voortgang in het werk op en het is op maandagochtend ook lastig voor Verloop. Iedereen moet de inzendtermijn van copy in acht nemen’.

Aan het einde van ieder jaar levert Verhage aan de hoofdredacteur de bouwstenen aan voor het jaaroverzicht. Hij heeft tevens zijn inbreng bij het aanwijzen van recensenten voor te bespreken boeken. Ook leest hij als laatste nog een keer alle copy om taal- en stijlfouten te corrigeren. En driemaal per jaar woont hij in Woerden de vergaderingen bij van deputaten en redacteurs.

Kerkelijk bewustzijn

Verhage schrijft zelf geen artikelen. ‘Ik ben redactiesecretaris, geen redacteur. Ik heb vroeger als gemeenteambtenaar en later als VGS-functionaris wel veel ambtelijke stukken geschreven, maar dat was ambtelijke taal, dat ging over zakelijke onderwerpen. Daarmee voel ik mij nog geen geschikt schrijver voor De Saambinder’. Waar moet, volgens Verhage, De Saambinder aan voldoen? ‘Het kerkelijk blad moet de samenbinding binnen de gemeenten bevorderen, moet bij de abonnees kerkelijk bewustzijn bijbrengen en voorlichting geven over kerkelijke ontwikkelingen’. Verhage houdt van de Gereformeerde Gemeenten én van De Saambinder. ‘Dit redactiewerk is kerkelijk werk voor de gemeenten waarbij ik me zeer betrokken voel. Dat heb ik van huis uit meegekregen. Ik voel me ook van harte verbonden aan de prediking binnen onze gemeenten’.

Dit is het vijfde en laatste deel in een serie interviews met mensen die betrokken zijn (geweest) bij het kerkelijk weekblad De Saambinder.

(slot)

Het boekje van Hellenbroek [4]

ds. W.A. Zondag,
Woerden

In de vorige afleveringen noemden we vijf aanbevelingen uit de voorrede van Hellenbroek aan het adres van catechisanten. Nu richten wij ons op de laatste: houding, voordracht en praktijk.

Verrassend is wat deze eminente catechiseermeester de jeugd voorhoudt ten aanzien van hun *houding* tijdens de lessen: 'Wacht u de Leraar in de rede te vallen, hem tegen te spreken of strikvragen voor te leggen; opdat gij niet toont hem te willen beschamen, of door uw waanwijsheid zijn persoon en zijn dienst in kleinachting te brengen. Maar zoek aandachtig op zijn vragen te letten, en die te verstaan. Als hij uitgevraagd heeft, antwoord dan. Maar zodra de leraar weder begint, moet de leerling zwijgen, en niet met de leraar voortspreken'. Ook dit heeft niets aan actualiteit ingeboet. Ik denk dat elke catecheet wel een boek vol - aardige of minder aardige - anekdotes hierover kan schrijven. Zo beweerde onlangs een catechisant bij hoog en bij laag dat ergens in de catechismus staat dat een leugen om bestwil geoorloofd is. Een andere catechisant bleef maar volhouden dat ons kerkverband net zoveel dwalingen kent als de Rooms-Katholieke Kerk. Wat ik er ook tegenin bracht, het mocht niet baten... Meer in het algemeen moeten we vaststellen dat (Nederlandse) jongeren (binnen en buiten de kerk) moeite hebben met gezag. Uit eigen ervaring weet ik dat jongeren (waaronder studenten)

in de buurlanden Duitsland en België aanzienlijk gedisciplineerder en gezagsgetrouwer zijn. Het is noodzakelijk dat we onze jeugd ook basale fatsoensregels aanleren. Zoals deze: 'Niet altijd een weerwoord hebben.'

Binnensmonds mompelen

Hellenbroek, door hoogleraren in zijn tijd gekwalificeerd als de beste kanselredenaar, heeft ook aandacht voor de *voordracht* van catechisanten: 'Wat aangaat de manier van spreken, daarin hebt gij u te wachten voor gemaaktheid en mompelen binnensmonds, en voor los en ras heenrabbelen, maar integendeel te zorgen, dat men spreke met een verheven, klare stem, (...) eerbiedig, langzaam en deftig, naar de aard en het gewicht der zaken'. Nogmaals benadrukt Hellenbroek dat de catechisant de houding van leerling moet aannemen: 'Maar denk, dat gij daar zit, niet als één, die alles weet, maar als een leerling, die alles wenscht te leeren'. En dat mag, ja moet, ook tot uitdrukking komen in interactie. Stel vragen en antwoord op gestelde vragen. 'Zwijg dan ook niet stil, want dat neemt den tijd weg, het maakt den leeraar verlegen, en het schijnt de vragen eenigszins te minachten. Maar zeg dan, of dat gij 't niet weet, óf hetgeen gij

'Dank God voor datgene, dat gij hebt mogen hooren en spreken, zoek het in uw hart en in uw geheugen, ja zelfs op het papier te bewaren, om daarvan gebruik te maken, als het noodig zal zijn. Bid daartoe God om zijnen bewarenden en indachtigmakenden Geest.'

meent te weten, en toon uwe begeerte om het van den leeraar te hooren'.

Wie herkent dit niet, zwijgende catechisanten, als ze een vraag voorgelegd krijgen... Je bent dan al snel geneigd om vooral de meer betrokken catechisanten een beurt te geven. Die geven immers het goede antwoord en - eerlijk is eerlijk - dat is wel een verademing. Toch moeten catecheten weerstand bieden aan deze verleiding.

Als de catechisatieles is afgelopen, dient - aldus onze leermeester - het volgende te gebeuren: 'Wees nooit tevreden, dat uwe ooren alleen gehoord hebben, maar sta er naar, de zaken in het hart te ondervinden. Dank God voor datgene, dat gij hebt mogen hooren en spreken, zoek het in uw hart en in uw geheugen, ja zelfs op het papier te bewaren, om daarvan gebruik te maken,

als het noodig zal zijn. Bid daartoe God om zijnen bewarenden en indachtigmakenden Geest'.

Meisje van negen jaar

Het is ontroerend te lezen hoe de inhoud van het boekje van Hellenbroek aan de ziel van Michelina van Bergeijk uit Bleskensgraaf, die op negenjarige leeftijd overleed (1860), was toegepast. Haar moeder schreef hierover: 'De laatste keer dat zij de vragen opzei - de eerste zondag en één hoofdstuk uit Hellenbroeks "Voorbeeld der Goddelijke waarheden" - en zeide: Nu ondervind ik wat het is Jezus' eigendom te zijn; en die troostgronden die de onderwijzer opgeeft, kan mijn gemoed nu gelovig omhelzen'.

Ook moet de leer levenspraktijk worden. De bestudeerde 'waarheden' moeten in

het leven zichtbaar worden. Immers, het gaat om 'eene leer die tot Godzaligheid leidt'.

Hellenbroek besluit zijn 'schets' met een laatste aanbeveling: 'Spreek daar niet alleen van in de catechisatie, maar laat hart en mond vervuld zyn, om daarvan ook buiten dezelve bij allerlei gelegenheden te spreken; zoek anderen tot een voorbeeld te zijn in leering, bestraffing, bestiering, vertroosting en heiligmaking. Ziedaar, geliefde leerling! Een klein stukje der zaken, die gij omtrent uw katechiseeren hebt te betrachten. God wil u bekwaam maken om het dus te mogen betrachten, Gode tot heerlijkheid, Zyne gemeente tot sieraad, uwen evenmensch tot stichting, en uwen zielen tot zaligheid!'

(slot)

RUBRIEK DICHTERBIJ DORDT

Troost in kerkelijke ellende

400 JAAR - SYNODE VAN DORDRECHT

UIT DE VOOREDE van de Dordtse Leerregels: 'Ik ben met ulieden...' is één van de rijkste troostwoorden voor de kerk in haar ellende. De strijdende kerk mag zich nog zo schuldig en verlaten voelen, toch blijkt dit beloftewoord waar te zijn. Het is zo wonderlijk, hoe dit steeds weer (ook) in donkere dagen blijkt. In de lange voorrede komen onze Dordtse vaders op deze toezegging van de Zaligmaker steeds weer terug. Dit troostwoord in de kerkelijke ellende is als het ware de rode draad in hun bladzijdenlange betoog. Deze rode draad in de Voorrede gaan we volgen. De belijdenis van Dordt begint met: de waarheid van dit beloftewoord is gebleken in het verleden en in het heden. Zo belijden de vaders in 1618/19. En zou dat nu niet meer gelden, denk je? 'God vergeet Zijn verbond niet en veracht het zuchten van de Zijnen niet', hoorden we toch? Het wezen van het genadeverbond is zo eenzijdig vast in Gods verkiezende liefde. Dat zal uitvoerig in dit belijdenisgeschrift onder woorden gebracht worden. Daarover zullen we uitvoerig onderwijs ontvangen. Vandaar de naam 'Leerregels'. Regel voor regel krijgen we onderwijs uit de Schriften. Onderwijs over de troost van de verkiezing in hoofdstuk 1. Deze verkiezing is vast in Christus, de Middelaar en het Hoofd van het genadeverbond, beleden in hoofdstuk 2. Omdat Zijn naam Immanuël is, blijft Hij trouw. De Leerregels zijn eigenlijk 'Leerzangen', want het lied van Gods verkiezende liefde in Christus

wordt zo zuiver gezongen. Wanneer de genadige tegenwoordigheid Gods in Immanuël ervaren wordt, valt het diepe licht ook op Gods vrijmacht. Wat is nu werkelijk genade? Onverdiende genade, diep doorleefde genade. Direct aan het begin van dit belijdenisgeschrift wordt de verwondering hierover geproefd: God heeft ons toch niet verlaten, niet overgegeven aan onze persoonlijke dwaasheden en kerkelijke ellende. Dat bleek in het verleden en dat blijkt nu nog. Hoe dan? In het verleden en heden ziet men daarvan twee bewijzen: Gods hand in de sturing van het wankel politieke leven. De overheid moet toch medewerken ten goede van het kerkelijk leven. Dit ondanks het feit, dat de overheidspersonen zelf allemaal niet zo gereformeerd waren, laat staan godzalig. Maar God 'verwekt ze tot hulp van Zijn kerk'. En onder de overheidsdienaren zijn er die 'in heilige ijver Zijns huizes ontstoken' zijn.

En het tweede bewijs van Gods genadige tegenwoordigheid in Christus is: de synodale vergaderingen. Gods goede hand wordt zichtbaar: door de 'remedie' van de ambtelijke vergaderingen. Dus een synodale vergadering dient als geneesmiddel tegen (kerkelijke) kwalen en gezwellen. Wonderlijk, hoe de genadige tegenwoordigheid Gods in Christus op deze twee manieren werd ervaren! De overheid tot hulp van de kerk, een synode als remedie voor de kerk; twee bewijzen van de waarheid van Matthéüs 28 vers 20. Deze waarheid blijkt in alle tijden. Dus ook nu! Of zie jij dit niet? Wat zou de oorzaak daarvan zijn?

terug. Dit troostwoord in de kerkelijke ellende is als het ware de rode draad in hun bladzijdenlange betoog. Deze rode draad in de Voorrede gaan we volgen. De belijdenis van Dordt begint met: de waarheid van dit beloftewoord is gebleken in het verleden en in het heden. Zo belijden de vaders in 1618/19. En zou dat nu niet meer gelden, denk je? 'God vergeet Zijn verbond niet en veracht het zuchten van de Zijnen niet', hoorden we toch? Het wezen van het genadeverbond is zo eenzijdig vast in Gods verkiezende liefde. Dat zal uitvoerig in dit belijdenisgeschrift onder woorden gebracht worden. Daarover zullen we uitvoerig onderwijs ontvangen. Vandaar de naam 'Leerregels'. Regel voor regel krijgen we onderwijs uit de Schriften. Onderwijs over de troost van de verkiezing in hoofdstuk 1. Deze verkiezing is vast in Christus, de Middelaar en het Hoofd van het genadeverbond, beleden in hoofdstuk 2. Omdat Zijn naam Immanuël is, blijft Hij trouw. De Leerregels zijn eigenlijk 'Leerzangen', want het lied van Gods verkiezende liefde in Christus

v. A.

De taal der bevinding [27]

Op de knieën achteruit

ds. J. Schipper,
Leerdam

In de diepte, in het dal van de verootmoediging,
gedijt de Kerk zeer wel, beter dan op de bergen van
welvaart en eer.

De Heere maakt en houdt Zijn volk klein. Want Gods gunstgenoten mogen niet vergeten wie ze van zichzelf zijn. Dat in de laagte verborgen volk is overigens niet te beklagen. Daar zal de regen hen gans rijkelijk overdekken. Hij slaat nog het oog op hen die nederig knielen. Zo groeien de mirten in de diepte! Daarop ziet ook het woord van Johannes de Doper, dat wel bekend staat als zijn lijfspreuk: 'Hij moet wassen, maar ik minder worden' (Joh. 3:30). Dat zal, als het goed is, het grote doel moeten zijn van al Gods kinderen. Want als de geboorte van Christus heeft plaatsgevonden in hart en leven, kan het niet anders, of dit gaat de praktijk worden in de weg der heiligmaking: armer en minder worden in onszelf.

Wassen en toenemen

Zo heeft Johannes zich groot getoond in het wegcijferen van zichzelf. Steeds heeft hij van zichzelf afgewezen. Hij is immers de Christus niet. Wel is hij voor Hem heengezonden. Maar hij blijft slechts Zijn voorloper, Zijn heraut, Zijn wegbereider, de stem des roependen in de woestijn. Niet meer en niet minder. En dan zien we bij de Heere

Jezus een groeien en bij Johannes een afnemen, een minder worden. Johannes gaat achteruit. Het zal toch moeten gaan om die geheel enige Naam! Ten diepste gaat het dan toch om het wassen van Hém in ieder kind des Heeren. Zo heel persoonlijk! Want in Christus ligt het leven en buiten Hem is de dood. Hoe meer Christus gestalte gaat krijgen in het leven van Gods kind, hoe meer de oude mens gaat sterven. Als dat mag geschieden, is er dus toch sprake van een wassen en toenemen. Niet in onszelf, maar in de kennis en in de genade van onze Heere Jezus Christus. In de brieven zijn het Paulus en Petrus die steeds weer oproepen te wassen in de kennis van God (zie bijvoorbeeld Kol. 1:10). En dat om onze roeping en verkiezing vast te maken.

Ds. E. Fransen

In verband met het bovenstaande kunnen we denken aan het voorbeeld van de stratenmaker. Hij werkt achteruit en op zijn knieën. Zo legt hij de straat aan en zo wordt het resultaat zichtbaar. De vruchten blijven niet uit. Onze Heidelbergse Catechismus zegt, dat het onmogelijk is dat, zo wie Christus door een waarachtig

geloof ingeplant is, niet zou voortbrengen vruchten der dankbaarheid. Dus aan het wassen in het geloof is verbonden het kruisdragen, de zelfverloochening, het stervende leven: als een stratenmaker achteruit en toch vooruit! Hij moet wassen en ik minder worden.

O, dan moet er heel wat uitgebannen worden uit mijn leven. De kruisgezinde predikant ds. E. Fransen (1827-1898) heeft het in één van zijn brieven over de strijd tegen de zeven vreemde volkeren in Kanaän die uitgedreven moeten worden. De namen van die volkeren hebben alle een bijzondere betekenis. Kanaänieten: kooplieden. Hethieten: ongelovigen en vreesachtigen. Hevieten: praters en uitleggers. Ferezieten: valse rustzoekers. Girsasieten: aardsgezinden. Amoriëten: twisters. Jebusieten: hoogmoedige geesten. Fransen schrijft dan dat er van die zeven volkeren van ieder een legio in zijn hart woonde; wat bepaald niet tot zijn eer strekte. Maar het is wel noodzakelijk dat we er bevindelijk kennis aan krijgen en dat we de strijd daartegen leren strijden. Want Hij moet wassen!

Toen werd ik niets

Ach, als er Eén is geweest Die de laagte is ingegaan, dan is Christus dat wel geweest. Hij kwam vanuit de eeuwigheid in de tijd om af te dalen in de ravijnen van de verlorenheid van de mens. Hij leek de Minste, nochtans bleek Hij de Meerdere. Zo zien we dat het door lijden tot heerlijkheid gaat. Door het verlies naar de winst! Het is de weg van de ganse Kerk.

Wat een onderwijs is dan toch nodig. Want als wij nog helemaal vol zijn van onszelf kan de Heere aan ons niets kwijt. Er moet dus plaatsgemaakt worden voor het werk en de genade van Hem. Dan moet alles wat van ons is eraan. Dan moeten we alle hoge gedachten en verwachtingen van onszelf gaan verliezen.

Als een arme en verloren zondaar aan Zijn voeten terechtkomen. Arm en leeg! Maar dan komt de Heere ervoor in de plaats. En dan gaan Gods kinderen leren wat een oud gedichtje (van Pierre Huet) zegt:

*Eens waart Gij niets, ik was toen al.
Toen werd Gij iets, doch ik bleef veel.
Gij werd toen veel, maar ik bleef iets.
Toen werd ik niets, en Gij werd 't al.*

Richard Cameron, gesneuveld op de heide

J. van 't Hul,
Lieren

Richard Cameron groeide op in een koopmansgezin dat trouw deed wat de bisschop zei. Toen het de Heere behaagde hem aan de dwalingen van het roomse stelsel te ontdekken, zocht hij zijn heil bij de predikers van het Evangelie.

Richard Cameron

Cameron raakte krachtdadig aangedaan met een vurige ijver voor de zaak van Christus. Door vrienden werd hij aangespoord om te gaan preken. Cameron sprak en preekte waar hij maar de gelegenheid kreeg, meestal in het open veld, vaak voor een schare van duizenden mensen.

Zijn eerste preek hield hij in de buurt van de stad Annan, waar hij sprak over Jeremia 3:19: 'Hoe zal ik u onder de kinderen zetten, en u geven het gewenste land?' Sommigen van zijn hoorders werden die dag zaligmakend van hun zonden en ongerechtigheid overtuigd, zegt de geschiedschrijver John Howie.

Naar Rotterdam

In een periode van grote zwaarmoedigheid vertrok Cameron eind 1678 naar de Nederlanden, in die tijd de veilige wijkplaats voor elders vervolgdde slachtoffers van Christus.

Cameron kwam terecht in Rotterdam. In de Schotse Kerk in de Maasstad was hij velen tot troost.

Het was in Rotterdam dat hij een jaar later formeel in het ambt van dienaar van het Goddelijk Woord werd bevestigd. De Schotse voorganger Jown Brown leidde de dienst. Aan de handoplegging namen verder nog deel: Robert McWard (een leerling van Rutherford) en Jakobus Koelman uit Amsterdam. Daarbij sprak McWard nog deze woorden: 'Aanziet al gij toeschouwers, hier is het hoofd van een getrouw leraar en dienstknecht van Jezus Christus. Voor de zaak van zijn Meester zal hij dit hoofd verliezen, terwijl het ten toon gesteld zal worden voor de zon en de maan en voor de ogen van de ganse wereld'.

In 1650 keerde Cameron naar Schotland terug. Hij was er zeer gewenst door allen die uitzagen naar de getrouwe prediking van het Evangelie. Omdat hij met enkele vrienden in het openbaar een verklaring aflegde waarin koning Karel II een onwettig vorst werd genoemd, werd er hevige jacht op hem gemaakt.

'Heere, spaar het groene'

Het gebeurt op 22 juli 1681. Cameron preekt in het graafschap Ayrshire. Een bende soldaten omsingelt de schare toehoorders, waarna een wild gevecht volgt. De soldaten zijn ver in de meerderheid en de volgelingen van Cameron delven het onderspit.

Cameron doet een laatste gebed: 'Heere, spaar het groene en neem het rijpe! Tot zijn vrienden zegt hij: 'Kom, laten we tot het einde toe vechten, want dit is de dag waarnaar ik verlangd heb, en de dag waarom ik gebeden heb om te mogen sterven, vechtend tegen de vijanden van onze Heere'.

Tot de omstanders zegt hij: 'Vat allen moed, om tot het einde toe dapper te wachten, want voor allen van u, die heden vallen zullen, zie ik de poorten des hemels geopend om u te ontvangen'.

Daarop werd Cameron dodelijk getroffen. De vijand had gehoopt hem levend in handen te krijgen om hem duizend doden te doen sterven. Uit teleurstelling en wraak werden zijn hoofd en handen afgehouden en op de punt van de hellebaarden meegevoerd naar Edinburgh.

In hun duivelse wreedheid bezochten de soldaten eerst Camerons vader, die al in de gevangenis zat. Daar werden de oude man het hoofd en de handen van zijn zoon getoond. Of hij die kende? De oude Cameron nam het hoofd en de handen op, kuste ze, en zei: 'Ik ken ze, ik ken ze, ze zijn van mijn zoon, van mijn eigen geliefde zoon. Het is de wil van God. Gods wil is goed. Hij kan geen onrecht doen'.

Vervolgens gingen ze triomferend met hun buit naar de raad van de stad. Daar zeiden ze: 'Hier is het hoofd en hier zijn de handen van hem die biddend en predikend geleefd heeft en biddend en vechtend gestorven is'.

De vingers opwaarts geheven

Camerons hoofd werd demonstratief boven op de stadspoort vastgespijkerd, terwijl zijn handen er links en rechts van werden neergezet, met de vingers opwaarts geheven. Daar kon iedereen ze zien. En zo werden de woorden van McWard, uitgesproken in Rotterdam, bewaarheid.

Camerons lichaam werd door vrienden begraven op de plaats waar hij gedood was. Daar, links van de weg die voert van Cumnock naar Muirkirk, in een eenzaam heideveld, daar ligt tot op de huidige dag het graf van de man die wel is genoemd: 'De leeuw van het covenant'.

(slot)

‘Slechts een stukje rijden...’

De geschiedenis van de NRC

De geschiedenis van een kerkverband wordt weleens genoemd ‘de kleine kerkgeschiedenis’. De geschiedenis van de Netherlands Reformed Congregations (NRC) in North America, de zustergemeenten van de Gereformeerde Gemeenten, omvat echter vijf lijvige delen over 140 jaar kleine kerkgeschiedenis met zo’n 900 foto’s en 1935 pagina’s waardevolle informatie en persoonlijke ervaringen die in veel gevallen nog niet eerder zijn beschreven.

ds. E. Hakvoort,
Norwich (Can.)

Het heeft de oud-inwoner van het Canadese St. Catharines, RD-journalist L. Vogelaar, heel wat jaren en intensief speurwerk gekost om dit alles uit te zoeken en te publiceren. Daarbij zijn ook veel notulenboeken van gemeenten geraadpleegd. We zijn hem er bijzonder erkentelijk voor. Want nog niet eerder is de kleine kerkgeschiedenis van de NRC beschreven.

In de inleiding op het eerste deel schrijft Vogelaar dat de eerste NRC-gemeente is gesticht op 8 januari 1877. Nu zijn er 24 gemeenten en 4 afdelingen met in totaal ruim tienduizend leden.

De eerste gemeenten werden gesticht in Amerika. Later echter - met name direct na de oorlog en na de watersnoodramp van 1953 toen veel mensen ontheemd waren - vertrokken velen naar Canada, zodat ook daar, vooral in het westen (Alberta en BC) en in het oosten (Ontario) gemeenten ontstonden.

Naar de kerk bij ds. Lamain

Het gebeurde daarbij nogal eens - zoals oude emigranten in Norwich mij vertelden - dat men daarbij op de kaart van Noord-Amerika keek zonder rekening te houden met de schaal ervan. Men wist dat ds. W.C. Lamain in Grand Rapids stond en men schatte de afstand naar Grand Rapids in als ‘slechts een stukje rijden’. Men zou zich daar kerkelijk wel kunnen aansluiten.

Men schatte de afstand naar Grand Rapids, waar ds. W.C. Lamain stond, in als ‘slechts een stukje rijden’.

Dat bleek echter een grote vergissing te zijn. Men ging dus thuis lezen, later in kleine groepjes die zich steeds verder uitbreidden. Zo zijn verschillende gemeenten ontstaan.

Daarnaast kennen de NRC-gemeenten 11 eigen scholen voor lager en voortgezet onderwijs, die veelal geheel, en in Alberta en BC deels, zonder overheidssubsidie bekostigd worden, alsmede 3 eigen verzorgingstehuizen die ook geheel zelf bekostigd moeten worden. Dit alles geeft ons echter niets om op te roemen. De trotse gestalte van Nebukadnézar moet ons ten enen male vreemd zijn. Deze boeken zijn dan ook geschreven met als doel: ‘Wij zullen het niet verbergen voor hun kinderen, voor het navolgende geslacht, vertellende de loffelijkheden des HEEREN en Zijn sterkheid, en Zijn wonderen, die Hij gedaan heeft’.

Daar mogen we ook iets over lezen, dwars door al het menselijke en zondige heen dat ook de NRC niet vreemd is. De Heere heeft Zijn Kerk in stand gehouden. Uitzwendig

zijn we gegroeid. Maar ook inwendig heeft de Heere er altijd Zijn volk gehad.

Vele persoonlijke ervaringen inzake de wegen des Heeren, alsmede getuigenissen van Gods werk, zijn er in opgenomen. Deze vijf delen zijn dan ook beslist niet op een slechts feitelijke manier geschreven. Dat maakt dat iedereen die van kleine kerkgeschiedenis houdt en er in begint te lezen, er maar moeilijk mee kan stoppen. Laat dat een hartelijke aanbeveling mogen zijn voor allen die het Engels enigszins machtig zijn, om deze boeken te lezen. Voor hen die het Engels niet machtig zijn, is er nog altijd de Nederlandse beknopte samenvattende uitgave met als titel “Een gedenksteen opgericht”.

Liefde voor de prediking

Zeker, er zijn verschillen tussen de NRC en de Gereformeerde Gemeenten. Zo kennen de NRC slechts drie classes en geen Particuliere Synodes, en vergadert de Generale Synode om het andere jaar. Ook zijn er verschillen tussen de Amerikaanse en de Canadese gemeenten omdat de Amerikaanse gemeenten vaak nog maar enkele generaties oud zijn en daarom minder band hebben met de Hollandse gemeenten. Er zouden meer verschillen te noemen zijn wat betreft kerkelijk leven en kerkelijke orde.

Echter, de liefde voor de Schriftuurlijk-bevindelijke prediking, waarin God op het hoogst verheerlijkt en de zondaar op het diepst vernederd wordt, en waarin de wegen des Heeren in het leven van Zijn volk verklaard worden, bindt nauw samen. Gods werk in de bekering van Zijn volk is hetzelfde, in Europa en in Noord-Amerika. Harten mogen dan weleens samensmelten. U kunt er treffende getuigenissen van lezen.

Het moge daarom van de Nederlandse alsmede van de Noord-Amerikaanse gemeenten gelden wat de verhoogde Christus schreef inzake de gemeente Filadelfia: ‘Zie, Ik heb u een geopende deur gegeven, en niemand kan die sluiten; want gij hebt kleine kracht, en gij hebt Mijn Woord bewaard en hebt Mijn Naam niet verloochend’.

“A Memorial Stone Set Up”, vijf delen over de geschiedenis van de NRC in Noord-Amerika, L. Vogelaar; uitg. GA Printing, Norwich (Can.); € 29,90 per deel; in Nederland te koop bij boekhandel Gebr. Koster te Barneveld.

Het huwelijk, kostbaar en duurzaam

Het is altijd weer bijzonder om te zien hoe een (jong) bruidspaar elkaar trouw belooft. Ik zeg altijd: 'Julie moeten elkaar aankijken als je het jawoord uitspreekt, want je legt de belofte tegenover je geliefde af'. Voor velen is dit het mooiste moment van de dag. Soms leest het bruidspaar, net voor het jawoord, aan elkaar een belofte van trouw voor. Een huwelijksgelofte, om het jawoord extra te bekrachtigen. Waardevol!

A. Karens,
Barneveld

Tot 1 januari 2018 was het regel dat men 'in gemeenschap van goederen' trouwde. Dus, alle goederen, die een stel voor en tijdens het huwelijk verkreeg, waren gemeenschappelijk bezit. Van de elektrische trein uit de kinderjaren tot onroerend goed van net voor de huwelijksdatum. Dit gold ook voor alle schulden. Wilde je huwelijkse voorwaarden, dan moest je naar de notaris. Dit is nu veranderd. Vanaf begin dit jaar blijven de bezittingen en schulden van voor het huwelijk van de man of de vrouw zelf. Dat geldt tevens voor erfenissen en schenkingen, die men na het huwelijk ontvangt. In de nieuwe regeling is trouwen onder (beperkte) 'huwelijkse voorwaarden' de standaard. Dit houdt in dat alleen het vermogen dat echtgenoten tijdens het huwelijk opbouwen, gemeenschappelijk eigendom wordt. Onder deze nieuwe regeling is notarisbezoek niet meer nodig om de eigendomsdeling te beperken. Houdt men echter vast aan een huwelijk in gemeenschap van goederen, dan is het noodzaak dit wel vast te leggen bij de notaris. Waarom deze

wetswijziging? Waarom deze omkeer? Waarom jaagt de overheid een aanstaand bruidspaar op kosten, als zij wil trouwen onder condities die al jaren bestaan?

Echtscheidingen

Het aantal echtscheidingen, zo lees ik op de site van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), neemt al jaren toe. In 2005 telden we 31.905 echtscheidingen. In 2016 was het aantal 33.414. Opvallend is dat de gemiddelde huwelijksduur in al deze jaren tussen de 14,5 en 15 jaar ligt. De gemiddelde leeftijd van een man en een vrouw die scheiden ligt tussen de 40 en 45 jaar. Het totale echtscheidingspercentage is van 33,4% (2005) opgelopen naar 39,1% (2016). Hoe lang zal het nog duren voordat de helft van alle huwelijken strandt? Misschien wel het ergste is dat 1 op de 6 Nederlandse kinderen een echtscheiding van hun ouders meemaakt. In- en intriest, want zij zijn de dupe.

Wat zijn de drie belangrijkste oorzaken van echtscheiding? Gebrek aan aandacht en liefde; het niet met elkaar kunnen pra-

ten; en ontrouw. Schrijnend en diep droevig dat Gods gebod zo gemakkelijk met voeten wordt getreden. En dat de overheid er in haar wet- en regelgeving aan meewerkt om echtscheidingen soepel te laten verlopen. Zo lees ik op een gemeentelijke website over huwelijkse voorwaarden: 'Ruzie voorkomen na een scheiding kan, door goede afspraken te maken in je huwelijkse voorwaarden'. En 'Als je niet wil meebetalen aan de alimentatie die jouw partner (die zelf eerder gescheiden is) moet betalen, dan heb je huwelijkse voorwaarden nodig'.

Vanuit de praktijk poogt men de kans op laaiende ruzie bij een echtscheiding te verminderen of te voorkomen. Het zal de problemen niet oplossen. Het goede wordt (ook in deze) uitzondering en het kwade wordt standaard en goed genoemd. Wat wordt de heilige instelling van de Heere in onze tijd toch met felle en vurig pijlen van satan beschoten. En wat treffen die pijlen. De paradijsbloem, zo kostbaar en zo duurzaam, zou als geschenk van de Heere zorgvuldig en vurig moeten worden beschermd, bewaakt en bewaard.

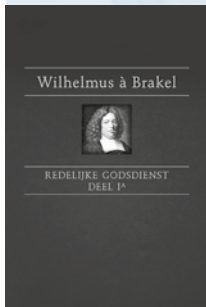
Instelling Gods

Nu liggen de zaden van echtscheiding wel in ons áller hart. Hoe droevig ook. We zijn allemaal geneigd God en onze naaste te haten. Niemand is zichzelf toevertrouwd. Wat is het dan een voorrecht, ja een gave van de Heere als er (huwelijks)liefde mag zijn, als men voor elkaar mag zorgen wat het lichamelijke en het geestelijke betreft. In de wetenschap dat hét 'geestelijk goed' alleen door de Heere God Zelf kan worden geschonken.

Wat mooi wat ik lees van dat al oudere stel. Bijna vijftig jaar getrouwd. 'Nu mijn gezicht vol rimpels zit en mijn haren grijs zijn, ben ik zo blij dat jij me nog steeds bijstaat. En echte liefde ons verbindt. En dat we samen elke dag kunnen genieten van de kinderen en kleinkinderen. Ja, zelfs voor ons nageslacht nog mogen smeken of de Heere hen wil bekeren en leren.'

Boekennieuws

Redelijke Godsdienst

"Redelijke Godsdienst" (deel IIA), Wilhelmus à Brakel; hertaald door Jasper J. Stam; uitg. De Banier, Apeldoorn; 461 pag.; € 49,95.

De hertaling van de bekende "Redelijke Godsdienst" van Wilhelmus à Brakel vordert gestaag. De hertaler, Jasper J. Stam MA uit Kampen, heeft nu deel IIA gereedgemaakt. Dit deel bevat de hoofdstukken 1 t/m 24 van het oude deel II. Stam heeft bij dit gigantische werk hulp van enkele personen: neerlandicus C. Bregman als meeleezer, Caroline Snoek die de eindredactie voor haar rekening neemt; dr. Jan van de Kamp die kerkhistorische vragen beantwoordt en dr. G.A. van den Brink die dogmatische kwesties verduidelijkt. Voor dit deel kon Stam ook gebruik maken van de expertise van prof. dr. A. de Reuver.

De oorspronkelijke stijl van Brakel is goed bewaard gebleven en steeds hanteert Stam voetnoten, waarin verklarende aantekeningen zijn opgenomen of waarin het oorspronkelijke woord vermeld staat.

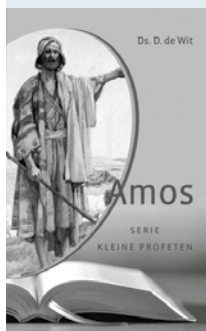
Wilhelmus à Brakel (1635-1711) werd door zijn ambtsbroeder Abraham Hellenbroek 'het grote licht der Friezen' genoemd. Verder staat hij wel bekend als 'Vader Brakel', hoewel hij de zoon was van de ook niet onbekende Theodorus à Brakel. Het is eigenlijk een soort erenaam, waaruit verbondenheid en hoogachting blijkt. Hij was gezaghebbend, maar stond toch dicht bij de gewone man. Hij had iets vaderlijks. Vandaar.

In dit dogmatische werk is troost voor de lezer te vinden. Dat zou

je van een dogmatiek niet direct verwachten. Maar Brakel weet steeds weer de lezer met een pastoraal-bevindelijke toon te treffen. Dat is ook het geval in dit deel, dat voornamelijk handelt over het stuk van de heiligmaking. De levensheiliging wordt hier met name toegespitst op de geboden en op de deugden Gods. Als het gaat over de 'oprechtheid' zegt Brakel: 'Bedenk voortdurend dat u leeft voor Gods aangezicht. Het besef van Zijn tegenwoordigheid en alwetendheid is een krachtig middel om uw oprechtheid te bevorderen. Niet voor niets zegt de Heere in een en dezelfde tekst: Wandel voor Mijn aangezicht, en zijt oprecht (Gen. 17:1): We kunnen u het meesterwerk van Brakel bij de voortduur aanbevelen. Ook deze goed leesbare hertaling van ouderling Stam.

ds. J. Schipper, Leerdam

Amos

"Amos" (serie kleine profeten), ds. D. de Wit; uitg. Den Hertog, Houten; 87 blz.; € 8,90.

In de serie "Kleine profeten" is een derde deel verschenen. Nu met Bijbelstudies rondom de profeet Amos. In samenwerking met onze Jeugdbond ligt er opnieuw een handzaam boekje, nuttig voor persoonlijke studie van Gods Woord en bruikbaar in verenigingsverband. De hoofdstukken zijn volgens een vast stramien opgebouwd, herkenbaar aan vier icoontjes: letterlijke betekenis, lijnen naar andere delen van de Schrift, brug naar vandaag en gespreksvragen.

Onze medebroeder in de bediening, ds. D. de Wit, heeft eerst een gedegen inleiding geschreven waarin met name het centrale thema "Gods komend gericht" wordt belicht. Vervolgens komt de indringende vraag aan de orde hoe de Christus der Schriften een plaats krijgt. Hier ligt één van de sleutels tot het verstaan van de profetie van Amos. We citeren: 'Voortdurend is voor het oordeel géén plaats. Er wordt geen buigen gevonden in Gods gericht. Waar dat niet gevonden wordt, is er voor Christus en Zijn werk ook geen plaats. Maar er mag ook worden gewezen op de slotverzen van dit Bijbelboek. Te midden van de aankondigingen en de zekerheid van het oordeel, is tóch de voortgang van Gods welbehagen in Christus te vinden.

Vervolgens wordt in tien hoofdstukken een nauwkeurige beschrijving gegeven van het profetenboek. Heel dicht bij de Bijbeltekst

komen de aankondigingen van het oordeel en de uitvoering daarvan aan de orde. Dit Bijbelboek valt op door zijn schoonheid in de prachtige beeldspraak. Amos, een man van de landbouw, stond midden in Gods schepping en gebruikt vaak beelden uit de natuur. De vakdocent exegete aan onze Theologische School trekt mooie lijnen naar andere delen van de Schrift. In de "Brug naar vandaag" probeert de auteur dicht bij het hart te komen. We laten daarvan ten slotte nog een stukje meelesen: 'In Christus gaat de HEERE de Kerk weer oprichten. Ze wordt hersteld naar Gods beeld. En het driipt er van zegen. Dat betekent allereerst dat het oordeel en de verdoemenis zijn weggenomen als Christus in jouw plaats in het gericht Gods is geweest. Het betekent ook dat er een overblijfsel wordt teruggebracht om weer bij God te wonen'.

ds. B. Labee, Veenendaal

Rekenen

L. van der Ham, Krimpen aan den IJssel

Misschien doe je het graag en geniet je ervan omdat het je gemakkelijk afgaat. Wellicht vind je er niets aan omdat het telkens maar niet lukt. Lastig is dat. Toch is rekenen belangrijk. Maar God rekt soms wel heel anders.

Er wordt wat afgerekend. Door je ouders om iedere maand met het ontvangen geld boodschappen en andere inkoop te doen. Door jou als je weer je loon hebt gekregen van je zaterdagbaan en je eindelijk kunt kopen wat je graag wilt hebben. En wat denk je van de ministers die ons land besturen! Daar gaat het zelfs over vele miljarden. Zo is iedereen aan het rekenen.

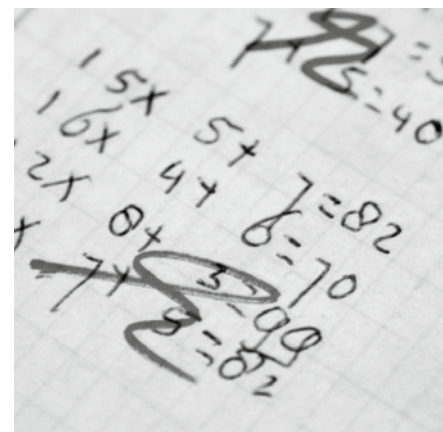
En als we rekenen dan tellen we het liefst op of vermenigvuldigen we. Als het maar

meer wordt. Dat ligt ons wel. Aftellen of delen is doorgaans niet onze sterkste kant.

Weet je wie er wel moest aftellen? Gideon! De rekenlessen van God zijn wonderlijk. De vijand is heer en meester. Gideon is geroepen om de vijand te verslaan. Hij heeft de strijd tegen 135.000 Midianieten te voeren met een leger van 'slechts' 32.000 man. Een strijd van één Israëliet tegen vier vijanden. Wat zegt de Heere? Zoek nog maar meer soldaten? Integendeel. Het zijn er te veel. Wie bang en bevreesd is, mag naar huis gaan. Zodoende verlaten 22.000 soldaten het leger en blijven er 10.000 over. Een strijd van één Israëliet tegen dertien vijanden.

Je weet hoe de geschiedenis afloopt. Gideon houdt slechts 300 man over. Een strijd van één Israëliet tegen 450 vijan-

den. Zo rekt de Heere. Zijn rekenlessen zijn altijd anders dan onze sommen. Hij is machtig om door veel of door weinig te verlossen. Het geloof alléén rekt met Gods almacht. Zodat niemand kan zeggen: '... Mijn hand heeft mij verlost' (Richt. 7:2). En ieder die zo rekt, is rijk.

vervolgverhaal

5

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

Er zijn gelukkig ook nette, fatsoenlijke kerels, zoals de oude Juriga en Liska, hoewel ook hun soms een ruw woord of een vloek ontsnapt.

Voor Palko echter houden zelfs de grootste vloekers zich in. Als hij in hun buurt is, worden de vloeken en vuile grappen in de kiem gesmoord. De houthakkers houden van de vrolijke, behulpzame jongen met z'n eerlijke ogen en zijn vriendelijk karakter.

'Ik was vroeger ook zo', vertelt Juriga aan ieder die hij ontmoet, 'zo open en eerlijk. Trouwens, dat ben ik nog. Ik doe niemand kwaad. ik leef in vrede met m'n burens en geef ieder het zijne. Ik zorg goed voor de jongen, hoewel hij mijn kleinzoon niet is. Ik houd meer van hem dan van m'n eigen

kinderen die ver weg wonen'.

Pablo Juriga heeft het bijzonder goed met zichzelf getroffen. Geen wonder, hij heeft immers nog nooit van de eigengerechtigde farizeeër gehoord.

Op een mooie zondag in mei zit grootvader Juriga voor zijn hut. De meeste houthakkers zijn naar beneden. Sommigen gaan naar de kerk, maar het gros zit in de herberg. De mannen die boven blijven, slapen een groot deel van de dag of gaan op zoek naar aardbeien. Ook Palko is al vroeg weggegaan om aardbeien en pad-

denstoelen te zoeken.

De oude Juriga is deze zondag boven gebleven. 't Is een week van hard werken geweest. Hij is te moe om naar het dorp te gaan. Een trouwe kerkganger is hij nooit geweest en als hij na de dienst niet direct teruggaat, weet hij zeker dat hij zich door de anderen laat overhalen mee naar de herberg te gaan.

Stilletjes rookt hij zijn pijpje en onwillekeurig gaan zijn gedachten naar de oude Rasga, die samen met zijn kleinzoon Palko de hut met hem deelde.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Zwijndrecht, ds. B. Labee te Veenendaal.

Bedankt:

Voor Carterton (Nieuw-Zeeland), ds. D.W. Tuinier te Waarde;
Voor Werkendam, ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum.

BEVESTIGING EN INTREDE DS. J. VAN RIJSWIJK

Na een jaar waarin blijdschap en droefheid zich hebben afgewisseld, delen wij u met verwondering en blijdschap mee dat ds. J. van Rijswijk op woensdag 7 februari aan onze gemeente zal worden verbonden als herder en leraar.

In de bevestigingsdienst, aanvang 14.30 uur, zal onze consulent ds. M.H. Schot voorgaan. Ds. Van Rijswijk hoopt in de avonddienst, aanvang 19.00 uur, intrede te doen.

Beide diensten worden gehouden in onze Bethabarakerk.

Tevens willen wij onze hartelijke dank uitspreken voor de grote betrokkenheid en bereidwilligheid, waarmee predikanten en studenten onze gemeente tijdens de vacante periode hebben willen dienen.

Het adres van ds. Van Rijswijk is vanaf heden Jan Lievenslaan 14, 3262 ND Oud-Beijerland, tel. (0186) 627027.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Oud-Beijerland

VERGADERING CLASSIS GOUDA

Op vrijdag 2 februari is er een vergadering van de classis Gouda in de Vredekerk van de Gereformeerde Gemeente te Zoetermeer. De vergadering begint om 19.15 uur.

Berichten

MEDEWERKING VAN MANNEN GEVRAAGD

Jaarlijks zijn er veel stafleden nodig om met de vakantieweken voor mensen met een beperking mee te gaan. De CVB, die deze weken organiseert, is op zoek naar stafleden die affiniteit en ervaring hebben met jongeren die het speciaal onderwijs bezoeken of bezochten en die vanwege gedragsproblemen (ADHD, autistische stoornis, e.a.) goede en ervaren begeleiders nodig hebben. Zijn er leerkrachten, docenten of anderen die met SO/PRO-leerlingen te maken hebben en met een van onze vakantieweken meewillen? De week voor kinderen van 6-9 jaar mist nog vier mannelijke stafleden. In de week voor jongeren van 14-17 jaar zijn er nog twee mannelijke stafleden nodig.

Meer informatie over deze weken is te vinden op onze website: www.vakantiewekenvbgg.nl zie gedragsbeperking. Ook kunt u contact opnemen met mw. A. Teerds-Gerten-

bach: cvb.stafleden.gb@vakantiewekenvbgg.nl of tel. 078-6122749.

ZANGAVONDEN

Alblasserdam

Psalmzangavond op zaterdag 10 februari, aanvang 19.30 uur, in de Eben-Haëzerkerk van de Gereformeerde Gemeente te Alblasserdam. Opening en meditatie door L. Van der Kuijl, student aan de Theologische School. Collecte t.b.v. de jeugdbondactie.

Brakel

Psalmzangavond op zaterdag 10 februari, aanvang 19.30 uur, in de Grote kerk te Brakel. Dan wordt stilgestaan bij de jeugdwerkactie 'Geloofwaardig onderwijs' van de JBGG. Collecte t.b.v. deze actie.

Goes

Zangavond op zaterdag 10 februari, aanvang 19.30 uur, in de Sionkerk van de Gerefor-

meerde Gemeente te Goes, m.m.v. mannenkoor De Lofzang uit Goes, organist Jos Oreel, mannenkoor Eben-Haëzer uit Katwijk en organist Jan Rozendaal. Spreker: ds. A.J. de Waard. Collecte t.b.v. stichting de Oase te Ouddorp.

Yerseke

Koor- en samenzangavond ter herdenking van de watersnood 65 jaar geleden, op zaterdag 10 februari, aanvang 19.30 uur, in de Dorpskerk te Yerseke, m.m.v. mannenkoor Ethan uit Yerseke en Pieter Heykoop, orgel. Leiding: student H.J. Agteresch. Lezing door wethouder J.P. Sinke over 'De ramp van 1953: het herdenken waard'. Collecte t.b.v. Siloah te 's-Gravenpolder

VERKOPING TE ELSPEET

Verkoop door de vrouwenvereniging Dorcas te Elspeet op woensdag 7 februari, van 14.00-17.30 uur, in De Nachtegaal, Nachte-

gaalweg 11, De opbrengst is o.a. voor zending en evangelisatie.

BEZINNINGSAVONDEN WERKGROEP OUDERSENFAMILIERONDOM

Deze werkgroep is opgericht vanuit de behoefte aan onderling contact van mensen, die met homofilie worden geconfronteerd in het gezin en/of familiekring. Wanneer wij hiermee te maken krijgen, komen we voor allerlei vragen te staan. De hoofdvraag is vaak: Hoe moeten we met onze zoon/dochter die

anders geaard is omgaan? Het doel van de werkgroep is om elkaar daarin tot een hand en een voet te zijn. Meer informatie kunt u vinden op de website: www.oudersenfamilierondom.nl

We beleggen regionale bezinningsavonden voor ouders en familieleden van mensen met een andere geaardheid, in de regio's Noord/Oost en Zuid/West op vrijdag 16 februari, aanvang 19.30 uur en in de regio Randstad eveneens op vrijdag 16 februari, aanvang 20.00 uur. De locaties worden bekendgemaakt

aan diegenen die zich hiervoor hebben aangemeld.

Aanmelden kan door een e-mail te sturen naar info@oudersenfamilierondom.nl

JAARVERGADERING HELPENDE HANDEN TE WERKENDAM

Jaarvergadering van Helpende Handen op dinsdag 13 februari, aanvang 19.30 uur, in de zaal van de Bethelkerk van de Gereformeerde Gemeente te Werkendam.

Lezing: B.J. Regterschot. Sluiting: ds. L. Blok.

Kerkdiensten

ZONDAG 4 FEBRUARI 2018

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalst 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Alblasserdam 14.30 uur ds. J. Schipper; Amsterdam 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 19.00 uur ds. B. Labee; Barendrecht 10.00 uur ds. J. Mijnders en 19.00 uur ds. L. Blok; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 uur ds. H. Paul en 15.00 uur ds. W. Harinck; Bodegraven 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. H. Brons; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Dinteloord 14.30 uur ds. K. Boeder; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Dordrecht 15.00 uur ds. E. Bakker; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 15.30 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuizen 9.30 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. J. van Laar; Enter 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 uur ds. C. Harinck; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 en 18.00 uur stud. M. Blok; 's-Gravenpolder 9.30 uur en 18.00 uur ds. H. Hofman en 14.00 uur ds. G.J. Baan; 's-Gravenzande 9.30 uur ds. J. Driessen en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Haamstede 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Hardinxveld-

Giessendam 9.30 uur ds. H. Brons en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Hilversum 16.00 uur (H.D.) ds. J.B. Huisman; Hoedekenskerke 18.00 uur ds. S. Maljaars; Hoofddorp 19.00 uur ds. J.S. van der Net; Hoogvliet 16.00 uur ds. W. Silfhout; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.00 uur ds. W. Visscher; Kampen 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Kamperland 14.30 uur ds. D. de Wit; Kapelle-Biezeling 15.30 uur ds. H. Hofman; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. J.S. van der Net; Lelystad 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Lisse 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. G.J.N. Moens; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 10.00 en 18.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 9.30 uur ds. W. Silfhout; Nieuw-Beijerland 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Nieuwer ter Aa 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Nieuwerkerk 15.30 uur ds. C. Harinck; Nijkerk 18.30 uur ds. M. Joosse; Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. M. Karens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Oostburg 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oosterland 10.00 en 14.30 en 18.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Oostkapelle 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Oostvoorne 19.00 uur ds. A. Verschuure; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Opperdoes 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Oude-Tonge 15.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Poortugaal 9.30 en 18.00 uur ds. J.

van Rijswijk; Poortvliet 18.30 uur ds. A.J. Gunst; Putterhoek 15.30 uur stud. M. Blok; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 15.30 uur (H.D.) ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikerveer 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. A.J. de Waard; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 16.30 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur ds. J.W. Verweij; Rotterdam-Zuidwijk 19.00 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 18.30 uur stud. H.J. Agteresch; Scherpenzeel 15.00 uur ds. F. Mulder; Sint Annaland 9.30 en 14.00 uur stud. H.J. Agteresch; Sint Philipsland 9.30 en 14.30 uur ds. J. de Kok; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 15.30 uur ds. A. Schreuder; Spijkenisse 18.00 uur ds. A.J. de Waard; Sprang-Capelle 19.00 uur ds. M.H. Schot; Terneuzen 18.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. G. van Manen; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. B. van der Heiden; Utrecht 12.30 uur (H.D.) ds. W.A. Zondag; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 uur ds. W.J. Karels en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Wierden 15.00 uur ds. S.W. Janse; Woerden 10.00 uur ds. W.A. Zondag en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. D.W. Tuinier; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Zwolle 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 6 FEBRUARI 2018

Hoofddorp 19.45 uur ds. P. Mulder;
Oosterland 19.30 uur ds. G. Pater;
Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. J.J. van
Eckeveld; Uddel 19.30 uur ds. G. van Manen.

WOENSDAG 7 FEBRUARI 2018

Amersfoort 19.30 uur ds. W. Visscher;
Barneveld-Centrum 19.30 uur (H.D.) ds. E.J.
Boudewijn; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. D.
de Wit; Herkingen 19.30 uur ds. W. Silfhout;
Hilversum 19.45 uur ds. G. Pater; Hoogeveen
19.30 uur ds. A. Schreuder; Kortgene 19.30
uur ds. J.S. van der Net; Leiderdorp 19.30
uur ds. J. Schipper; Meeuwen 19.30 uur ds.
F. Mulder; Middelhamis 19.30 uur ds. G.W.S.
Mulder; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. C.J.
Meeuse; Nisse 19.30 uur ds. S. Maljaars;
Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Oud-
Beijerland 14.30 uur (bevestigingsdienst)

ds. M.H. Schot en 19.00 uur (intrededienst)
ds. J. van Rijswijk; Oudemirdum 19.30 uur ds.
J. van Laar; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. C.A.
van Dieren; Rilland-Bath 19.30 uur (voor de
zending) ds. H. Hofman; Scherpenisse 19.30
uur (tijdrede) ds. J.M.D. de Heer; Stolwijk
19.30 uur ds. G. Hoogerland; Zeist 19.30 uur
ds. J.J. van Eckeveld.

DONDERDAG 8 FEBRUARI 2018

Aalst 19.30 uur ds. B. van der Heiden;
Alblasserdam 19.30 uur ds. K. Boeder;
Boskoop 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds.
M. Joosse; Capelle a/d IJssel-Middelwatering
19.45 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d
IJssel-West 19.45 uur ds. A. Schreuder;
Dordrecht 19.45 uur ds. H. Hofman;
Genemuiden 13.45 (huw.bev.) en 19.30 uur
ds. C. Hogchem; 's-Gravenpolder 19.30 uur
ds. W.A. Zondag; 's-Gravenzande 19.45 uur

ds. G.J.N. Moens; Katwijk aan Zee 19.45 uur
(GBS-dienst) ds. A.T. Huijser; Melissant 19.30
uur ds. E. Bakker; Nieuw-Beijerland 19.30
uur ds. A. Schot; Rotterdam-IJsselmonde 19.30
uur ds. G. Beens; Sprang-Capelle 19.30 uur
ds. J.W. Verweij; Zwijndrecht 19.45 uur ds. C.
van Ruitenburg.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 4 FEBRUARI 2018

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2,
Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan;
Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur
evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter
de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (bijbeluur)
evang. S. de Visser en 16.00 uur leesdienst;
Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23,
Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van
Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 11.00
en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Te huur ruime vakantiewoning voor
2 pers. in het buitengebied van Rijssen.
www.weidehoeverijssen.nl
Tel. 06 - 82 71 31 22

SCOTLAND, Isle of Skye, Uig **Bed and
Breakfast** in Christian Home (2 rooms,
5 people+babybed). Outstanding views in
a very scenic area. Ideal base for walking
and nature. For more information please
email: auntybelle@hotmail.co.uk

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

De Valk/Wekerom dichtbij BOS/HEI/
ZANDVERSTUIVING, gezellig ingerichte
vak. woning te huur, max. 5 pers.
(langere periode mogelijk).
Tel. 06-23696469/0318-461624

Nog 2 plaatsen: reis door **Vietnam,
Cambodja en Thailand**; 30 juli - 17 aug 2018.
Info: 0182-701250; famdejonge@solcon.nl

Welkom op Camping Weijdehorst in
Uddel. **Een gezellige camping voor jong
en oud**. Op loopafstand van de bossen
en hei, kinderactiviteiten en een mooi
kampeerveld voor JV-GROEPEN.
Verhuur van STACARAVAN met eigen
sanitaire voorzieningen en toercaravan.
www.weijdehorst.nl 0577402520.

Ambtskostuums Wilvorst en Roy Robson €50,- korting

KL
KLEIN KLEDING

Sliedrecht - 0184-491012
Zierikzee - 0111-702000
klantenservice@kleinkleding.nl

Bij inlevering van deze advertentie
ontvangt u bij aankoop van uw ambtskostuum
€50,- kassakorting.
Deze actie is geldig t/m 28 februari 2018.

Voor alle in dit nummer genoemde
toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

**Stolk
orgels**

NIEUWERKERK A/D IJSSEL

Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbedijkje
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

WerkmetTalent.nl

Kom werken in de Ouderenzorg • Cura Zorgtalent / Heel Ned.
(Parttime) Verkopers • Capasbed / Heel Nederland
Bureauredacteur kinderboeken • Jongbloed / Heerenveen
Projectadviseur Verkoop • DSN / Dordrecht

**Elspeet, t.h. prachtig gelegen,
schoon 4 pers. chalet.** Boek nu voorjaar
of zomer 2018. Meer info: 0577-492864
of www.vakantieelspeet.nl

**Rouw- gelegenheid- koorjurkjes
kindergelegenheidskleding.nl**
0577-401193/06-36392103

In verwachting?

Een fijne kraamtijd,
mogen wij daarvoor zorgen?

Onze kraamverzorgenden
zijn hartelijk betrokken, we

- leren de moeder alles over de verzorging van de baby
- zijn alert op medische complicaties bij moeder en baby
- coachen het gezin en delen onze inzichten
- werken vanuit een reformatorische levensovertuiging

**Schrijf
je nu bij
ons in!**

Meer weten?
Bel 0342 - 42 23 24
of kijk op onze website:
www.rstzorg.nl/kraamzorg

Te huur in Hoedekenskerke (Zeeland)

van D.V. 21 juli t/m 11 augustus, ruime
vrijstaande woning met 4 slaapkamers,
voor 5/6 personen. Tel. 06-15382750

VAKANTIEHUIS (Ver)huren?

zondagsr.-eigen site/beheer-gratis proef
MIJNVAKANTIESTEK.NL

Fides

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp
aan kinderen, jongeren en volwas-
senen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Somberheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor
psychologisch onderzoek,
indicatieaanvragen en onderzoek,
begeleiding en training van mensen
met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding

Tel. 0342 - 41 99 77

Van Breugelplantsoen 1

3771 VM Barneveld

www.fideshulpverlening.nl

17-DAY TOUR ISRAEL / JORDAN

Tuesday October 2, 2018 – Thursday October 18, 2018

We visit Caesarea, Mount Carmel, Haifa, Capernaum,
Banyans, Golan heights, Tiberias, Nazareth, Bet Shean,
Amman, Mount Nebo, Petra, Negev desert, Beer Sheva,
Yad Vashem, mount of Olives, Gethsemane, Bethesda,
Mount Zion, Western wall, Jericho, Dead see.

English speaking tour guide

Deo Volente applies to all tours

Margrietstraat 30, 4401 EZ Yerseke | Tel. 0113-573681
Mob. 06-22296733 | info@burgtours.nl | www.burgtours.nl

**Te huur, stacaravan (6-10 pers.) op de
Wolfskuylen in Gees.** Nog vrij ná wk33.
Info: caravan@kliksafe.nl

**Te huur vak. woning op de Veluwe
(Speuld),** aan de rand van bos en hei.
Ook voor weekwisseling of midweek.
Voor 2-14 pers., v.a.g.v. Vrij tot 4 april.
Tel. 0577-407326/06-11252451.

Mooi vakantie-appartement
in **Hoog Sauerland.**
www.huizesolagratia.net

Ruimte, licht, zuinig en dichtbij alles.
Kernwoorden die op onze **vrijst. woning**
op het mooiste plekje in de jonge wijk
van toepassing zijn. Veel leefruimte
beneden en buiten voor een groot gezin,
7 slaapkamers, 2 badkamers en volop
bergruimte. Interesse? **Rietkamp 14 te
Kampen, 038-3336633.**

**Te huur op camping Bergzicht in
Ommen een bijna nieuw chalet** met
een mooi prieel en 6 slaapplekken.
Wk 31-32 bezet. Info: 06 820 119 63.

De Bruin Administratie & Advies B.V.

Heeft een vacature voor:

Administratief medewerk(st)er

MBO-4 werk- en denkniveau

De belangrijkste taken zijn:

- ✓ Verwerken administraties
- ✓ Samenstellen jaarrekeningen
- ✓ (Voorbereiden van) belastingaangiften

Parttime werken behoort tot de mogelijkheden.

Reacties, bij voorkeur per mail, naar:

De Bruin Administratie & Advies B.V.

Willem de Zwijgerweg 113

4191 WD Geldermalsen

Tel: 0345-581571

info@debruinadministratie.nl

www.debruinadministratie.nl

Praktijk den Uijl

biedt hulp vanuit een Bijbelse visie aan kinderen, jongeren en volwassenen bij o.a:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

Praktijk den Uijl

psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel

010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

**Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl**

**Te huur voor vakantie of
bed & breakfast: nostalgische
schaapskooi voor 6 personen**
op de Veluwe in Stroe, 5 min. van
bos en heide. Tel. 06 - 22 37 62 20.
www.schapenhok.nl

Cedrah & Hoornbeek College

Omscholen tot Verzorgende IG

Binnen 1
jaar om-
scholen

*Hoornbeek College en Cedrah dragen blijvend zorg
voor Zeeland met een éénjarige opleiding tot Verzorgende IG.*

Bezit je een ouder diploma (bijvoorbeeld AG, KZ, MDGO VZ) en heb je hart voor de oudere medemens? Laat je dan in één jaar omscholen tot Verzorgende IG. In samenwerking met Cedrah en enkele andere Zeeuwse ouderenzorgorganisaties verzorgt het Hoornbeek College dit opleidingstraject.

Nieuwsgierig geworden?

Bezoek de informatieavond op D.V. 12 februari 2018 en meld je aan via kea@hoornbeek.nl. De informatieavond wordt gehouden op het Hoornbeek College, Van Dusseldorpstraat 45 te Goes. Aanvang is 19.30 uur.

Mogelijke toekomstige sollicitaties verlopen via de zorginstellingen die BBL-plaatsen beschikbaar stellen.

Meer info?
Neem contact op met A.W.
Koole via kea@hoornbeek.nl

Wonen · Zorg · Diensten

CURSUSGODSDIENSTONDERWIJS

Heb jij een boodschap voor jongeren?

Welkom op onze opleiding leraar Godsdienst!

De opleiding voor dit prachtige beroep kun je volgen aan de hbo-opleiding van de CGO. Informatie over deze opleiding wordt gegeven op **D.V. zaterdag 10 februari 2018** in het gebouw van Driestar Educatief te Gouda.

Je kunt ook vrijblijvend een college volgen op een woensdagavond. Voor bevoegde docenten zijn aantrekkelijke vrijstellingen mogelijk!

Meer informatie is te vinden op www.cgo.nu onder HBO-opleiding

Persoonlijk – Kleinschalig – Betrokken

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

Te huur vak. woning in Holten,
in het bos, nieuw te huur voor 6 pers.
Tel. 06-22600529 of
vakantiehuisjeholten.com

OOSTENRIJK, vanaf €495,- huurt u een **stacaravan op gezinscamping**. Recreatieteam, kerkdiensten, zon, water en bergen. Info: 055-3030083
www.es-vakanties.nl

NU OOK IN DE HOEKSCHEN WAARD

VAN WAGENINGEN
BEGRAFNISVERZORGING

Na ruim 50 jaar als familiebedrijf op Goeree-Overflakkee werkzaam te zijn geweest willen wij onze activiteiten uitbreiden naar de Hoeksche Waard.

Ons familiebedrijf kenmerkt zich door betrokkenheid, betrouwbaarheid en persoonlijk contact.

Wij verzorgen alleen begravenissen.

Voor informatie:

J. van Wageningen
Westdijk 31, 3244 BM Nieuwe Tonge
Telefoon 0187 651616 Mobiel 06 53241569

www.begrafenisverzorgingvanwageningen.nl

VAN MANEN
meesterlijke interieurs

kerkbanken | kerkstoelen | kansels
bankstoffering | doopvonts | lessenaars
collectezakken | liturgieborden

www.meesterlijke-interieurs.nl

De Bruin Administratie & Advies B.V.

Heeft een vacature voor:

Relatiebeheerder m/v
MBO-4 werk- en denkniveau

De belangrijkste taken zijn:

- ✓ Verwerken administraties
- ✓ Samenstellen jaarrekeningen
- ✓ (Vorbereiden van) belastingaangiften
- ✓ De relatiebeheerder is het vaste aanspreekpunt voor relaties

Parttime werken behoort tot de mogelijkheden.

Reacties, bij voorkeur per mail, naar:

De Bruin Administratie & Advies B.V.

Willem de Zwijgerweg 113
4191 WD Geldermalsen
Tel: 0345-581571
info@debruinadministratie.nl
www.debruinadministratie.nl

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out · depressie · faalangst · fobie · gedragsproblemen · identiteitsproblemen · lichamelijke klachten · negatief zelfbeeld · onzekerheid · opvoedingsproblemen · paniek · piekeren · PDD-NOS · relatieproblemen · slaapproblemen · somberheid · spanning · stress · syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:
T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Begravenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54

Waardenburg
0418 - 65 20 39

Werkendam
0183 - 70 10 17

Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40

Nieuw-Lekkerland
0184 - 68 38 38

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

H. de Jongh
D.D.E. Melieste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg

www.begravenisondernemingdejongh.nl

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begraafenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Boekhandel
De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

begravenisverzorging Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 06-57773987
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen

(bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober) voor het buitenland*: € 150,00 per jaar *afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

de Saambinder *Bewuste keuze*

Ds. Labee over: Vergeving der zonden ontvangen

In Handelingen 10 vers 43 staan de laatste woorden uit de preek van de apostel Petrus tot Cornelius, de hoofdman over honderd. Hoe moeten we die tekst verstaan en mag je dat toepassen op jezelf?

Handelingen 10

Voor het eerst van zijn leven moet Petrus het Woord van God gaan verkondigen onder heidenen... Preken in de tempel van Jeruzalem had hij eerder gedaan. Daarover had de Heere rijke zegen gegeven! Maar het huis van een heiden binnengaan om het Evangelie van Jezus Christus te brengen, was in zijn hoofd niet opgekomen. Daarvoor moest de apostel worden ingewonnen. Handelingen 10 vertelt ons hoe dat is gegaan. In een gezicht op het platte dak van Simon, de lederbereider te Joppe, maakt de Heere Zijn knecht bekend dat hij voortaan de heidenen niet als 'onrein gedierte' mag voorbijgaan. En kort daarna staat er een gezantschap van een Romeinse centurio voor de deur met het verzoek of hij met hen wil meegaan.

Hartenzaak

Vervolgens heeft de apostel in Cesaréa een heerlijke ontmoeting. Die hoofdman over honderd, uit de bende genaamd de Italiaanse, blijkt 'Godzalig en vrezende God, met geheel zijn huis'. Onze kanttekenaren(4) zeggen zo stellig: 'Zo was hij dan alrede gelovig en wedergeboren, hebben de rechte kennis van de ware God Israëls en van den Messias Die de Joden verwachtten, zonder dewelke deze deugden

in niemand kunnen zijn'. Wat zal Simon Petrus verwonderd geweest zijn, toen hij hoorde wat deze Romein wedervaren was!

Hij mocht spreken vanuit zijn hart. En wat een heerlijk verzoek: 'Wij zijn dan allen nu hier tegenwoordig voor God, om te horen al hetgeen u van God bevolen is'. Vol verwondering mag Petrus een korte preek houden en het laatste, 43^e vers, is wel de toepassing genoemd: 'Deze geven getuigenis al de profeten, dat een iegelijk die in Hem gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal door Zijn Naam'. De Bijbel met uitleg omschrijft zo duidelijk: 'De oudtestamentische profeten hebben al getuigd dat iedereen die in Jezus Christus gelooft, vergeving van zonden ontvangt en daardoor ontkomt aan de veroordeling'.

Heilige Geest

De vraagsteller vraagt of je dat mag toepassen op jezelf? Het antwoord zal inmiddels wel duidelijk zijn. De Heere moet altijd plaats maken voor Zijn genadewerk. Als we dicht bij de kanttekening van onze vaders dit gedeelte van de Heilige Schrift lezen, is duidelijk wat er reeds vóór Petrus' komst in het hart van Cornelius is gewerkt. Nooit zal een zondaar uit zichzelf kunnen gaan geloven. We verwijzen zo graag naar vraag en antwoord 65 uit zondag 25 van onze Heidelbergse Catechismus. De vraag luidt: 'Aangezien dan alleen het geloof ons Christus en al Zijn weldaden deelachtig maakt, vanwaar komt zulk geloof?' Het antwoord is treffend: 'Van de Heilige Geest, Die het geloof in onze harten werkt door de verkondiging des heiligen Evangelies en het sterkt door het gebruik van de sacramenten'.

Calvijn schrijft in zijn Bijbelcommentaar dat Petrus ongetwijfeld méér heeft gesproken. Naar het bevel van Christus moet toch altijd gesproken worden over de bekering en het nieuwe leven? Maar - zegt hij - de wedergeboorte is hier in het geloof begrepen en Petrus legt hier de volle nadruk op de vrucht van het verborgen werk van Gods Geest: het geloof.

De Heere werke door Zijn Geest dat geloof bij aanvang of in oefening in ons aller hart. Dat verenigt met Christus en al Zijn weldaden. Dat is vergevende en vernieuwende genade ontvangen.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.